

1.2 संस्कृतम्

THEORY - ONE PAPER - 100 marks

TEACHING HOURS - 90 hours

PART-A

50 marks

संस्कृतव्याकरणाध्ययनम्

1. संज्ञाप्रकरणम्
2. विभक्त्यर्थाः
3. सन्धिप्रकरणम् (सन्धिविच्छेदः, सन्धिकरणम्)
4. षड्लिंगप्रकरणम् (षड्भूतपाण्येव)
5. धातुप्रकरणम् (धातुरूपाण्येव)
(भ्वादिगण्य धातूनां पञ्च लट्लोटलङ्गीट्विधिलिङ्लकारेषु रूपाणि)
6. वाच्यप्रयोगाः (कर्तरि कर्मणि भाववाच्यप्रयोगाः)
7. समासप्रकरणम्
8. प्रत्ययाः
(णिच्, क्त, क्तवतु, शतृ, शानच्, तुमुन्, तव्यत्, तृच्, क्त्वा, ल्यप्, ल्युट्, अनीयर्, मतुप्, इनि, तन्, इतच्, अण्, इञ्, इक्, त्व, ता, षन्, इम्, निच्, तः, त्र, दा, धा, तरप्, तमप्, टाप्, डाप्)
9. अनुवादः
  - A) From English / Hindi / regional language to Sanskrit
  - B) From Sanskrit to English / Hindi / regional language
  - C) Identification and correction of grammatical errors in the given sentences

The sentences for translation should be selected from the under mentioned reference books-

- 1) Laghusiddhanta Kaumudi- Acharya Varadaraja (Commentary by Shri Dhananand Shastry)
- 2) Brihatrayee- (Charaka Samhita, Sushruta Samhita, Ashtanga Hridayam)
- 3) Anuvada Chandrika-Chakradhara Hansa Nautiyal
- 4) Sanskruta Ayurved Sudha- Dr. Banwari Lal Gaur
- 5) Rachananuvada Kaumudi- Dr. Kapildev Dwivedi
- 6) Bhasha Sopanam- Published by Rashtreeya Samskruta Samsthanam, New Delhi

PART- B**50 marks****भाषाध्ययनम्**

- 1- आयुर्वेदार्षग्रन्थाध्ययनविधिः—Stepwise method of study of Ayurveda Arsha 25 marks
1/2 Granthas (Sushruta Samhita, Shareera Sthanam, Chapter-4)
- 2- वैद्यकीय—सुभाषितसाहित्यम् (अध्यायाः 1–10) 15 marks
1/2
- 3- पञ्चतन्त्रम्—अपरीक्षितकारकम् (क्षपणक कथातः मूर्खपण्डितकथापर्यन्तम् 10 marks
1/2 पञ्चकथाः)

REFERENCE BOOKS-

- 1.) Sushruta Samhita, Shareera Sthanam, Chapter-4
- 2.) Prabhashanam Work Book, Su.sam.chap.4
Published by-AYURVEDA ACADEMY® BANGALORE;
Email-ayuacademy@gmail.com
- 3.) Vaidyakeeya Subhashita Sahityam - Dr. Bhaskara Govinda Ghanekar
- 4.) Panchatantra-(Apareekshitakarakam) -Pt. Vishnu Sharma

*****